

In a report investigational methods of defence of right of ownership. Different positions are analysed and the author understanding of defence of right of ownership and criteria of grouping of methods of securing is given for kinds.

Keywords: defence, right of ownership, methods of defence, criteria, for grouping, protipravne privation of propert.

Пивоварова Ю.С.,
Студентка групи 51-ПР-Маг
Вінницького національного аграрного
університету, м. Вінниця, Україна

ПРАВОВІ МЕТОДИ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ

В повідомленні досліджуються правові методи громадського контролю у сфері охорони земель. Проведено аналіз державних та самоврядних органів, що здійснюють контроль за використанням та охороною землі. Пропонуються висновки і рекомендації.

Ключові слова: громадський контроль, охорона земель, державні організації охорони земель, самоврядні організації по охороні земель, контроль за додержанням земельного законодавства.

Вступ. Беззаперечний взаємозв'язок інститутів держави із громадянським суспільством, який із плином часу та розвитком інтеграційних процесів в українському суспільстві унеможливило існування виключно одного. Адже превалювання тільки інституту влади призводить до узурпації й порушення ряду прав людини і громадянина, а конструктивний діалог публічної влади, наділеної повноваженням, із громадянським суспільством суттєво підвищує ефективність здійснення та захисту прав людини і громадянина. Значення громадянського суспільства, його функціонування у правовій державі слугує маркером оцінки демократичності, рівня соціальних цінностей, дотримання принципів верховенства права, рівності, гласності, що закріплені у Конституції України (ст.ст. 3, 8, 13, 14, 15, 147) [1]. Стан громадянського суспільства в Україні, автору важко об'єктивно оцінити, оскільки, на нашу думку, воно характеризується амбівалентністю у поглядах і діях. З одного боку виступають сили, що були підняті подіями Революції гідності 2014 року та феноменом українського волонтерства, а з іншого – радянський патерналізм як рудимент пострадянського повсякдення.

Тема доповіді обрана із вузьким контекстом, виходячи із змісту ст.ст. 13, 14 Конституції України, а також із чинного земельного законодавства. Земля має основоположне значення, а тому охорона такого об'єкта має здійснюватися виключно правовими методами за дотриманням землекористування згідно закону. Відповідно до ст. 1 Земельного Кодексу, земля –

основне національне багатство, що перебуває під особливою охороною держави, а ст. 2 цього ж кодексу, регламентує зміст земельних відносин, які трактуються як суспільні [2]. Отже, йдеться про безпосередній взаємозв'язок держави як гаранта, й суспільства як суб'єкта земельних відносин.

Основні принципи раціонального використання та охорони земельних ресурсів, які є фундаментом державної ідеології та ефективної земельної політики, без яких неможливо здійснювати трансформаційні процеси відображені в Законі України «Про охорону земель» від 19 червня 2003 року [3].

Згідно із ст. 187 ЗК, контроль за використанням та охороною земель полягає в забезпеченні додержання органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями і громадянами земельного законодавства України.

Одним із різновидів контролю за використанням та охороною земель є громадський (ст. 190 ЗК, ст. 21 ЗУ «Про охорону земель»). Сутність якого полягає у здійсненні контролю громадськими інспекторами, які призначаються:

- 1) відповідними органами місцевого самоврядування;
- 2) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі (Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру);
- 3) центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища (Державна екологічна інспекція України).

Вищезазначені органи повинні діяти на підставі положення, затвердженого центральними органами виконавчої влади, що забезпечують формування державної політики у сферах нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, охорони навколишнього природного середовища.

На практиці, положення про громадських інспекторів у сфері контролю та охорони земель не існує, тобто виключено правову можливість реалізації ст. 190 ЗК та ст. 21 ЗУ «Про охорону земель» про громадський контроль. Також громадські об'єднання та громадські спілки не залучені до сфери контролю за землекористуванням [4, с. 49–50].

Фактично інститут громадського контролю існує лише на папері, і всі заходи із нагляду (контролю) закріплені в повноваженнях держави, а також у місцевого самоврядування (виконавчими комітетами, земельними комісіями, колегіальними сесіями, засіданнями та ін.). Однак суспільство може скористатися не менш дієвим методом впливу на звернення уваги уповноважених органів у сфері законного землекористування шляхом громадського звернення, керуючись Законом України «Про звернення громадян» від 2 жовтня 1996 р. [5] та Законом України «Про доступ до публічної інформації» від 13 січня 2011 р. [6].

Висновки. Отже, сучасні реалі у сфері охорони земель показують, що навіть державні та самоврядні органи не справляються із наглядом (контролем) над використанням та охороною землі й основними проблеми, які потребують, насамперед, вирішення і захисту – це деградація українських ґрунтів, самовільне зайняття, використання не за цільовим призначенням та інші зловживання земельного законодавства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141. Поточна редакція від 30.09.2016 р.
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 34. – Ст. 27. Поточна редакція від 07.03.2018 р.
3. Про охорону земель: Закон України від 19 червня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 39. – Ст. 349. Поточна редакція від 18.12.2017 р.
4. Новаковська І. О. Регулювання громадського контролю землекористування / І. О. Новаковська // Економіка АПК. – 2016. – № 9. – С. 43–50.
5. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256. Поточна редакція від 5.10.2016 р.
6. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2011. – № 32. – Ст. 314. Поточна редакція від 01.05.2015 р.

Пивоварова Ю.С. Правовые методы общественного контроля в сфере охраны земель

В сообщении исследуются правовые методы общественного контроля в сфере охраны земель. Проведен анализ государственных и самоуправляющихся органов, которые осуществляют контроль за использованием и охраной земли. Предлагаются выводы и рекомендации.

Ключевые слова: *общественный контроль, охрана земель, государственные организации охраны земель, самоуправляющиеся организации, по охране земель, контроль за соблюдением земельного законодательства.*

Pivovarova Y.S. the Legal methods of public inspection in the field of guard of earths

In a report are probed legal methods of public inspection in the field of guard of earths. The analysis of public and self-governing organs which carry out control after the use and guard of earth is conducted. Conclusions and recommendations are offered.

Keywords: *public inspection, guard of earths, state organizations of guard of earths, self-governing organizations, on the guard of earths, control after inhibition of the landed legislation.*